

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Eläinten hyvinvointilain muutoksia hevosten ja pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten vaatimukseen

---

Sanna Varjus

Eläinten hyvinvoinnin ja tunnistamisen yksikkö

OPH:n webinaari, osa 2

24.11.2023

Eläinten hyvinvointilainsäädännön uudistus

- 1.1.2024 astuu voimaan laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023) → samalla eläinsuojelulaki (247/1996) ja eläinsuojeluasetus (396/1996) kumoutuvat
- Eläinlajikohtaiset asetukset jäävät toistaiseksi voimaan
  - valtioneuvoston asetus hevosten suojelusta (588/2010 muut. 749/2013)
  - valtioneuvoston asetus koirien, kissojen ja muiden pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten suojelusta (674/2010)
- korvataan myöhemmin uusilla asetuksilla xxx:n hyvinvoinnista
- tarkemmat säännökset mm. hevosten pitopaikan koosta ja olosuhteista sekä hevosten olennaisten käyttäytymistarpeiden tyydyttämisestä
- 1.1.2024 astuvat voimaan myös
  - Vn:n asetus eläimille tehtävistä toimenpiteistä ja keinollisen lisäämisen menetelmistä
  - lakivalmistelun yhteydessä käsitellyt asetusmuutokset, esim. poikkeus jatkuvan vedensaannin vaatimuksesta ammattimaisilla rekikoiratarhoilla

Uusia ohjeita toimijoille ja valvojille

www.ruokavirasto.fi

- Ruokaviraston ohje: Eläinkilpailun ja eläinnäyttelyn järjestäminen ja niihin osallistuminen (uusi)
  - kaikille eläinkilpailuja tai -näyttelyitä järjestäville ja niihin osallistuville toimijoille
- Ruokaviraston ohje: Ilmoituksenvarainen eläinten pito ja muu toiminta (uusi)
  - kaikille eläinten hyvinvointilain mukaista ilmoituksenvaraista eläinten pitoa tai muuta eläimiin liittyvää ilmoituksenvaraista toimintaa harjoittaville tai sellaisen aloittamista aikoville toimijoille
- Ruokaviraston ohje: Hevosten eläinsuojeluvalvonta (päivitys, tulossa)
  - kaikille hevosten pitoon kohdistuvia eläinsuojelutarkastuksia tekeville toimivaltaisille viranomaisille valvontatyön helpottamiseksi ja yhtenäistämiseksi
- [Ruokavirasto.fi](http://www.ruokavirasto.fi) > [Eläimet](#) > [Eläinten hyvinvointi](#) > [Uuden eläinsuojelulain keskeisiä muutoksia](#) > [Hevosten / Koirien pitoa koskevia uusia vaatimuksia](#)

Pysyvän pitopaikan vaatimuksia – hevonen

- Jatkuva vedensaanti pysyvässä pitopaikassa
  - huom. pitopaikan terminologinen ero hyvinvointi- vs. tunnistuslainsäädännössä
  - pysyvä pitopaikka = pitopaikka, jossa eläin viettää pääosan ajastaan → voi vaihdella, esim. kesällä laidun, talvella karsina
  - jos ulkotarhassa yli puolet vuorokaudesta → jatkuva vedensaanti (huom. sulana pysyminen) ja muut pysyvää pitopaikkaa koskevat vaatimukset (esim. makuualue)
- Riittävästä vedensaannista on huolehdittava myös lyhytaikaisemmassa tarhauksessa ym. tilapäisessä säilytyksessä muualla → vettä tarjolle säännöllisin väliajoin
- Käsittelyyn ja hoitoon tarvittavat tilat pysyvässä pitopaikassa
  - tuotantoeläimillä esim. pakkopilttuu tarvittaessa, hevosella jokapäiväisessä pidossa käytettäviä tiloja ja kiinnipitovälineitä voi yleensä käyttää myös muussa käsittelyssä ja hoidossa
  - sairaskarsina tms. tarvittaessa (esim. pihatot)

Pysyvän pitopaikan vaatimuksia – koira ja muut lemmikkieläimet

- Jatkuva vedensaanti pysyvässä pitopaikassa
  - pysyvä pitopaikka = pitopaikka, jossa eläin viettää pääosan ajastaan, esim. asunto, ulkotarha, sisähäkki jne.
  - jos yli puolet vuorokaudesta esim. kenneltiloissa tai muusta asunnosta rajatussa huoneessa / muussa rajatussa tilassa → jatkuva vedensaanti ja muut pysyvää pitopaikkaa koskevat vaatimukset
  - jos pysyvä pitopaikka ympäri vuoden ulkona → järjestettävä veden sulana pysyminen (ammattimaisilla rekikoiratarhoilla juotto 3 krt / vrk)
- Käsittelyyn ja hoitoon tarvittavat tilat pysyvässä pitopaikassa
  - sairastila = rauhallinen ja olosuhteiltaan sopiva paikka, jossa eläin voi levätä ja toipua ilman, että toiset eläimet häiritsevät sitä

Hevosten pito kytkettynä pysyvässä pitopaikassa

- Hevosen pito kytkettynä pilttuussa muuttuu kielletyksi siirtymäajalla → 1.1.2024 toiminnassa olleeseen talliin säännöstä sovelletaan 1.1.2028 lähtien
- Toiminnassa olevilla talleilla pito pilttuussa mahdollista kunnes tallin peruskorjaus tai uusi talli tai osasto valmistuu (korkeintaan 31.12.2027 asti)
- Muut kytkettynä pitoa koskevat vaatimukset kuten ennenkin:
  - kytkemiseen käytettävän riimun on oltava sellaisesta materiaalista, joka ei vahingoita hevosta
  - kytketyn hevosen on voitava syödä, käydä makuulle ja levätä luonnollisella tavalla
  - ulkotarhassa tai laitumella hevosta saa pitää kytkettynä ainoastaan tilapäisesti ja lyhytaikaisesti ja siten, että se on jatkuvassa valvonnassa

Kielletyt välineet

- Kaikenlainen käyttö, valmistus, myynti, luovutus, markkinointi, maahantuonti ja myös hallussapito kielletyksi
  - piikkipannat, jotka aiheuttavat pistotuntemuksen tai pistemäisen paineen tunteen (= myös tylppäkärkiset, ulokkeen mallista tai pituudesta riippumatta)
  - piikkikuolaimet, piikkikannukset, muut vastaavat kipua aiheuttavat ohjaus- ja hallintavälineet, esim. piikeillä varustettu pääntanko tai valjaat, joiden sisäpuolelle on lisätty piikkejä ohjaustehon parantamiseksi
  - sähköpannat: kauko-ohjauksella toimivat sähköpannat, sähköiskuun perustuvat haukunestopannat, sähköä tehosteena käyttävät hevosten ns. imppauspannat, ns. näkymätön aita

Kielletyt toimenpiteet

- Laki kieltää mm. eläimen korvien tai hännän typistämisen ja kosmeettisten lävistysten ja tatuointien tekemisen eläimelle
- Vn:n asetusehdotuksen mukaan jatkossa aina kiellettyä myös mm.
  - koiran kannusvarpaiden poistaminen muusta kuin eläinlääketieteellisestä syystä (= koiranpentujen kannusvarpaiden rutiininomainen ennaltaehkäisevä poisto)
  - kissan kynsien poisto muusta kuin eläinlääketieteellisestä syystä
  - linnun siipisulkien leikkaaminen lentämisen vaikeuttamiseksi
  - linnun nokan typistäminen
  - porsaiden hampaiden katkaisu ja hionta muusta kuin eläinlääketieteellisestä syystä

Toimenpiteiden tekijöiden pätevyys

- Vn:n asetusehdotuksen mukaan pätevyysvaatimukseen tulossa mm. seuraavia muutoksia:
  - koiran ja kissan saisi jatkossa tatuoida ainoastaan eläinlääkäri anestesiassa
  - kanin tatuointi sallittua vain tuotantoeläimenä pidettäville kaneille (tekijänä hlö jolla riittävä osaaminen, ei edellytetä anestesiaa tai kivunlievitystä)
→ muille kaneille merkintä mikrosirulla
  - hevosten keinosiemennyskoulutuksen sisällöstä ja koulutuksen antajasta säädetään tarkemmin → hevosen saisi jatkossa kotitalillakin keinosiementää eläinlääkäriin lisäksi myös säädetyn koulutuksen käynyt henkilö (pois lukien pakastespermalla tai ns. syväsiemennyksellä tehtävä keinosiemennys), edellyttäen, että eläinlääkäri on varmistanut oikean siemennysajankohdan ja siemennys tehdään kertasiemennyksenä vrk:n sisällä tästä

Eläinjalostus ja muu eläinten lisääminen

- Huom. jalostuksen terminologinen ero hyvinvointi- vs. jalostustoimintalainsäädännössä ym.
- Eläintä ei saa käyttää jalostukseen, jos
  - se ei kykene lisääntymään luonnollisesti
  - käyttö aiheuttaa todennäköisesti merkittävää hyvinvointihaittaa eläimelle itselleen
  - käyttö aiheuttaa todennäköisesti merkittävää hyvinvointihaittaa eläimen tulevalle jälkeläiselle
- Tarkemmat kriteerit siitä, millaisia eläimiä ei saa käyttää jalostukseen, annetaan tulevassa Vnassa
- Eläinlääkäreille ilmoitusvelvollisuus koirien (2025?) / kissojen (2027) viranomaisrekisteriin koirilla ja kissoilla diagnosoimistaan eläimen jalostuskäyttöä rajoittavista vioista ja sairauksista → rekisteriin avoin hakutoiminnallisuus
  - tarkemmat säännökset vioista ja sairauksista, joista ilmoitus on tehtävä, annetaan tulevassa Vnassa

Eläinkilpailut ja -näyttelyt

- Eläinkilpailu ja -näyttely eivät saa tarpeettomasti vaarantaa eläinten hyvinvointia → koskee sekä kilpailuun osallistuvia eläimiä, että kilpailun kohde-eläimenä toimivia eläimiä
- Eläinkilpailun ja -näyttelyn järjestäjä vastaa tapahtuman turvallisuudesta → ei poista eläimen kilpailuttajan / näytteilleasettajan vastuuta omasta eläimestään
- Ilmoituksenvaraisen eläinkilpailun järjestämiselle lisävaatimuksia: kirjallinen ilmoitus toiminnasta aluehallintovirastolle, kussakin kilpailussa nimetty ja läsnä oleva kilpailueläinlääkäri, kirjanpito eläinkilpailun olosuhteista ja tapahtumista
- Eläinkilpailuun tai -näyttelyyn ei saa osallistua eläin, jolle on tehty leikkaus ym. toimenpide eläimen ulkonäön muuttamiseksi (Vna: koirien hännän tai korvien typistäminen, hevosen turpakarvojen ajelu)
  - nykyinen poikkeus, joka mahdollistaa typistettyjen koirien osallistumisen MM- ja EM-kilpailuihin ja MV ja EUV-näyttelyihin, päättyy 31.12.2023

Koiran- ja kissanpentujen myyntiin liittyviä vaatimuksia

- Minimitiedot koiran-/kissanpentujen myynissä ja markkinoinnissa 1.1.2024 lähtien, mm. eläimen ikä, syntymämaa, sijaintipaikkakunta tai -maa ilmoitushetkellä, myyjän nimi, ”ammattimaisilta” (esim. myy 3 omaa pentuetta tai 10 muuta pentua vuodessa) toimijoilta myös toiminnan yksilöivä tunnus (epr.ruokavirasto.fi)
- Alle 6 kk ikäistä koiran-/kissanpentua ei saa 1.1.2024 lähtien tuoda muusta maasta Suomeen, jos tarkoituksena on myydä pentu Suomessa edelleen 4 kk:n kuluessa tuonnista
- Lisäksi vaatimuksia eläintunnistuslainsäädännössä:
  - Suomessa syntyneet koiranpennut on ilmoitettava viranomaisrekisteriin ennen niiden luovuttamista uudelle haltijalle (kotiin jäävät 3 kk ikään mennessä)
  - toimijan, joka tuo koiran muusta maasta Suomeen, on ilmoitettava se viranomaisrekisteriin ennen sen luovuttamista uudelle haltijalle (itselle tuodut 4 vkon sisällä)

Ammattimainen tai muutoin laajamittainen seura- ja harrastuseläinten pito

- Eläinlajeista, joita saa pitää seura- ja harrastuseläiminä, tullaan säätämään valtioneuvoston asetuksella → siihen asti saa pitää niitä eläinlajeja, joiden pitoa ei ole muulla lainsäädännöllä rajoitettu
- Ammattimaisen tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvan seura- ja harrastuseläinten pidon määritelmä ja eläinlajikohtaiset lukumääräraajat EHL:n liitteessä 2
  - jonkin verran eroa verrattuna eläinsuojelulakiin ja -asetukseen → uusia toimijoita ilmoitusvelvollisuuden piiriin
  - jatkossa ilmoitusvelvollisuuden piirissä ovat lukumäärärajan ylittyessä myös omina lemmikkieläiminä pidettävät eläimet = eläimet, joita ei myydä, kasvateta tai käytetä mihinkään muuhunkaan toimintaan

Ammattimaista tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvaa seura- ja harrastuseläintenpitoa on:

1. sellainen seura- ja harrastuseläinten säännöllinen kaupanpitäminen, muu luovuttaminen tai välittäminen, jonka harjoittaja:
  - a) myy tai muutoin luovuttaa kissoja, koiria, frettejä tai kaniineja vähintään kolmesta itse kasvatetusta pentueesta vuodessa;
  - b) myy, muutoin luovuttaa tai välittää vähintään 10 muuta kuin itse kasvattamaansa kissaa, koira, frettiä tai kaniinia vuodessa;
  - c) myy tai muutoin luovuttaa vähintään kuusi hevosta tai muuta hevoseläintä vuodessa; tai
  - d) harjoittaa vastaavaa toimintaa pienikokoisilla seura- ja harrastuseläinlajeilla, kun eläinten käytössä on säännöllisesti vähintään 7 häkkiä, terraariota tai akvaariota;
2. seura- ja harrastuseläinten laajamittainen pito, jonka harjoittaja pitää:
  - a) vähintään seitsemää yli 6 kuukauden ikäistä koira, kissaa tai frettiä;
  - b) vähintään seitsemää yli 12 kuukauden ikäistä hevoseläintä;
  - c) vähintään kymmentä yli 6 kuukauden ikäistä kaniinia; tai
  - d) pienikokoisia seura- ja harrastuseläinlajeja siten, että eläinten käytössä on säännöllisesti vähintään 20 häkkiä, terraariota tai akvaariota;
3. koirien tai kissojen hoitoon, säilytykseen tai koulutukseen ottaminen, jos samanaikaisesti ja säännöllisesti pidetään vähintään kuutta koira tai kissaa;
4. kun ravi- tai ratsuhevosia tai muita hevoseläimiä vuokrataan, otetaan säilytettäväksi tai hoidettaviksi, valmennettaviksi tai koulutettaviksi tai kun annetaan opetusta mainittujen eläinten käytössä ja käsittelyssä, jos samanaikaisesti ja säännöllisesti pidetään yhteensä vähintään kuutta eläintä;
5. 1 kohdan b–c alakohdassa, 2 kohdan a–c alakohdassa sekä 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu toiminta, joka koskee **yhteen laskettuna** vähintään 15 koira, kissaa, frettiä, kaniinia, hevosta tai muuta hevoseläintä;
6. muu 1–5 kohdassa tarkoitettua vastaava ammattimainen tai laajamittainen seura- ja harrastuseläinten pito.

Kotieläinpiha

- Kotieläinpihan pito ei 1.1.2024 lähtien enää edellytä aluehallintoviraston lupaa
- Kotieläinpihaksi luokitellaan myös erilaiset eläinten kanssa toteutettavat terapia-, hyvinvointi- ja elämystoiminnot (esim. vuohijooga, alpakkakävelyt, eläinkerhot jne.)
- Jatkossa ilmoitus eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteriin (sähköinen asiointi tai lomakkeella AVlin) eläinten pitopaikasta ja pidosta ja tietyistä hyvinvointilain edellyttämistä lisätiedoista
- Kotieläinpihassa voidaan pitää vain eläinlajeja, joita on sallittua pitää tuotantoeläimenä (EHL liite 1), sekä lisäksi kissoja ja koiria
  - ns. tuotantoeläinlistassa mukana myös yleisesti lemmikkieläimenä pidettäviä eläinlajeja (esim. kanit, marsut), joten myös tällaisten eläinlajien pito kotieläinpihassa on sallittua
  - jos muita eläinlajeja → kyseessä luvanvarainen toiminta

Luonnonvaraisten eläinten hoito

- Sairasta, vahingoittunutta tai muutoin avuttomassa tilassa olevaa luonnonvaraista eläintä on autettava
  - hoito tai lopetus (esim. KEL, poliisi, metsästysseurat)
- Luonnonvaraisen eläimen voi ottaa lyhytaikaisesti haltuun hoidon antamista varten, jonka jälkeen se on vapautettava takaisin luontoon
  - lepo ja tarkkailu kotona muutamia tunteja, tai toimitus saamaan hoitoa luonnonvaraisten eläinten hoitolaan
- Pidempiaikaista hoitoa voidaan antaa vain toimintailmoituksen AVI:iin tehneissä luonnonvaraisten eläinten hoitoloissa
  - luonnonsuojelulain / metsästyslain mukainen poikkeuslupa tarvittaessa
  - hoito tähtää aina vapautukseen takaisin luontoon → jos ei mahdollista vapauttaa → lopetus tai eläintarha (käytännössä rajoitetut mahdollisuudet ottamiseen)
  - vieraslajeja (esim. minkki, supikoira) ei mahdollista vapauttaa = ei mahdollista ottaa hoitoon

Ammattimaista tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvaa eläinten pitoa koskevat lisävaatimukset

- Ammattimaista tai muutoin laajassa mitassa tapahtuvaa eläinten pitoa on:
  - EHL:n 50 ja 57–61 §:ssä tarkoitettu luvan- tai ilmoituksenvarainen toiminta
  - tuotantoeläinten pito, johon eläinten pitäjä olisi oikeutettu saamaan kotieläintalouden maataloustukea
  - muu vastaava elinkeinotoimintana pidettävä tuotantoeläinten pito
- Eläinten pitoa koskevan lainsäädännön yleisten vaatimusten lisäksi laajamittaista eläintenpitotoimintaa koskevat tietyt eläinten pitopaikkaan ja eläinten pitäjän pätevyyteen liittyvät lisävaatimukset
  - soveltuva koulutus tai muulla keinoin hankittu riittävä pätevyys
  - velvollisuus huolehtia henkilökunnan riittävydestä ja perehdytyksestä
  - häiriötilanteisiin (tulipalo, sähkön tai vedenjakelun katkos jne.) varauduttava ennalta

Asiantuntijan ja avustajan käyttäminen viranomaisvalvonnassa

- Valvontaviranomainen voi valvontaa ja tarkastusta tehdessään käyttää apunaan ulkopuolista asiantuntijaa tai avustajaa
  - voi antaa asiantuntija-apua (esim. lausunto, puhelinkonsultaatio) tai tehdä tarkastukseen liittyviä avustavia tehtäviä (esim. eläinten kiinniotto tai lopettaminen)
  - ei itsenäistä tarkastustoimivaltaa
  - pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävään tilaan (kotirauhan piiri) vain valvontaviranomaisen kanssa
  - riittävä pätevyys (koulutus / käytännön kokemus)
- Aluehallintovirasto maksaa asiantuntijalle ja avustajalle palkkion ja korvauksen matkakustannuksista

Ilmoitusvelvollisuus ja –oikeus avun tarpeessa olevasta eläimestä

- Ilmoitusvelvollisuus tietyille viranomais- ja muille tahoille, jotka tehtävässään saavat tietää avun tarpeessa olevasta eläimestä, esim. lomituspalvelu ja sijaisapu, keinosiementäjät, sosiaali- ja terveydenhuolto, uskonnolliset yhdyskunnat, hätäkeskus, palo- ja pelastustoimi, rajavartiolaitos, ulosottoviranomainen
- Myös muu henkilö voi tehdä vastaavan ilmoituksen häntä mahdollisesti koskevien salassapitosääntöjen estämättä
- Sähköä, lämmitystä tai vettä eläintuotantotiloille toimittavien tahojen on ilmoitettava etukäteen valvontaviranomaiselle sähkön-, lämmön- tai vedenjakelun pysyvästä keskeytyksestä, jos toimijan tiedossa on, että tilalla on eläimiä

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kiitos!